

SXEDIO.GJ2

21.5.1954: Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΩΝ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΓΟΥ ΓΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ

Στην προπάθεια του για διεθνοποίηση και ενημέρωση ο Έλληνας πρωθυπουργός Αλέξανδρος Παπάγος δεν είχε στο πλευρό του μόνο τον πολιτικό κόσμο της χώρας αλλά και τους επιστήμονες.

Οι καθηγητές του Πανεπιστημίου Αθηνών σε σύσκεψη τους αποφάσισαν να κινητοποιηθούν υπέρ της Κύπρου με την επιστολή τους στον Παπάγο (**21.5.1954**) τον πληροφόρησαν ότι θέτουν τους εαυτούς τους στη διάθεση του λαού της Κύπρου.

Ανέφερε ο Πρύτανης του πανεπιστημίου Αθηνών Απόστολος Δασκαλάκης σε επιστολή του στον Παπάγο:

"Όπως διδήλωσαν οι καθηγηταί του Πανεπιστημίου και διά του προσφάτου ψηφίσματος αυτών υπέρ της ενώσεως ο πνευματικός κόσμος κατέχεται υπό ζωηράς συγκινήσεως διά τη συνέχισιν της ξένης κυριαρχίας εις την Μεγαλόνησον, αν η συγκίνησις αυτή του πανεπιστημιακού κόσμου της Ελλάδος δεν έλαβε μέχρι σήμερον πλέον ενεργούς εκδηλώσεις μολονότι πολλάκις απετέλεσε θέμα συζητήσεως εις τας Πανεπιστημιακάς σχολάς και την Σύγκλητον, τούτο ωφείλετο εις τημ επιθυμίαν ημών αφ' ενός όπως μη διαταράξωμεν την εκ των εθνικών περιστάσεων επιβαλλομένην πολιτικήν της ελληνικής Κυβερνήσεως, αφ' ετέρου όπως μη επιφέρωμεν ρήγμα εις τους πατροπαραδότους και τόσον εγαρδίως εναπιυχθέντας τελευταίως πνευματικούς δεσμούς μετά του βρεττανικού λαού.

Εις αντιστάθμισμα της αψόγου αυτής στάσεως του πνευματικού κόσμου της Ελλάδος, οι βρεττανοί διανοούμενοι εγκαινίασαν απολύτως προκλητικήν και αήθη στάσιν επί του Κυπριακού.

Δημοσιογράφοι, λόγιοι και άλλοι βρεττανοί πνευματικοί άνδρες, όχι μόνον απηξίωσαν πάσης

προσοχής τας διαμαρτυρίας και τας κραυγάς οδύνης του κυπριακού διά την βιαίαν παρεμπόδισιν εκδηλώσεως του εθνικού φρονήματος, αλλά και πολλοί εξ αυτών ετέθησαν εμπράκτως εις την διάθεσιν της βρετανικής κυβερνήσεως εις υπεράσπισιν μιας πολιτικής ανελευθέρου όλως αντιθέτου προς τας σημερινάς αρχάς του δημοκρατικού κόσμου, ακόμη δε και εις αιτιολογίαν των καταπιεστικών μέτρων, αίτινα αντιτίθενται προς τα στοιχειώδη δικαιώματα του ανθρώπου, έφθασαν μέχρι του σημείου να αρνούνται την ελληνικότητα μιας νήσου εις την οποίαν ο ελληνισμός από χιλιετηρίδων δεν έπαυσε να έχη την εθνικήν του εστίαν και να διαλάμπη εις πολιτισμόν, παραχαράσσοντες ούτω την αλήθειαν και πλαστογραφούντες την ιστορίαν εκ πολιτικής σκοπιμότητας.

Ετι χείρον δεν εδίστασαν να επικροτήσουν τα κατά της ελληνικής παιδείας, καταπιεστικά μέτρα της εν Κύπρω αγγλικής διοικήσεως, τα αποβλέποντα κατά πρωτοφανή διά τον σύγχρονον κόσμον παραβίασιν των στοιχειωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου εις την παραμόρφωσιν του εθνικού φρονήματος των Κυπρίων.

Απετόλμησαν δε και την διά δημοσιευμάτων εν τω τύπω υποστήριξιν της βεβήλου ιδέας ιδρύσεως εν Κύπρω αγγλικού Πανεπιστημίου μετά του απροκαλύπτως τεθέντος σκοπού της παρεμποδίσεως των Κυπρίων νέων να έρχωνται προς σπουδάς εις την Ελλάδα και της επί τόπου πνευματικής αυτών διαπλάσεως κατά τρόπον εξυπηρετούντα την αγγλικήν διοίκησιν διά βαθμιαίας κατασβέσεως της φλόγας του ελληνικού αυτών φρονήματος.

Πρώτη πράξις εις τον αγώνα των καθηγητών του Πανεπιστημίου θα είναι η αποστολή ψηφισμάτων εις όλα τα Πανεπιστήμια του κόσμου, όπου θα εκτίθεται το δίκαιον του πολιτικώς ωρίμου και προηγμένου εις πολιτισμόν ελληνικού λαού της Κύπρου θα καταγγέλλωνται και τα κατά παράβασιν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανελεύθερα μέτρα της βρετανικής διοικήσεως και θα ζητήται η ενίσχυσις σύμπαντος του πνευματικού κόσμου προς δικαίωσιν του αγώνος των Κυπρίων.

Συγχρόνως το Εθνικόν Πανεπιστήμιον προτίθεται όπως εν καιρώ τω δέοντι απευθύνη καταγγελίαν εις τον Οργανισμόν Ηνωμένων Εθνών και εις το Συμβούλιον των Δικαιωμάτων του ανθρώπου παρά τη Ευρωπαϊκή Ενώσει του Στρασβούργου διά τα μέτρα της αγγλικής διοικήσεως εν Κύπρω κατά της ελληνικής παιδείας, άτινα αποτελούν κατάφωρον παραβίασιν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συγγόνως δε και δικαίωσιν του αγώνος των Κυπρίων, όπως απαλλαγούν της ξένης ταύτης καταδυναστεύσεως.

Το Εθνικόν Πανεπιστήμιον έλαβεν επίσης την απόφασιν όπως απευθύνη προς τον πνευματικόν κόσμον της Μεγάλης Βρετανίας εκκλησιών εν τη οποία εν ονόματι των φιλελευθέρων και ευγενών πνευματικών παραδόσεων του Βρετανικού Έθνους και εν ονόματι των πνευματικών δεσμών, οι οποίοι συνδέουν τον βρετανικόν λαόν μετά του Ελληνικού και των κοινών θυσιών αίματος εις αγώνας ελευθερίας, ζητήται όπως διαδηλώση δημοσία και υπερασπίση το ιερόν και απaráγραπτον δικαίωμα του λαού της Κύπρου προς απαλλαγήν από πάσης ξένης κυριαρχίας και αυτοδιάθεσιν.

Η Πανεπιστημιακή Σύγκλητος εις εκτέλεσιν του ψηφίσματος της Γενικής Συνελεύσεως έλαβε την απόφασιν όπως το Εθνικόν Πανεπιστήμιον αποδύομενον ήδη εις ενεργόν αγώνα διά την υπεράσπισιν των δικαίων και την εθνικήν αποκατάστασιν του ελληνισμού της Κύπρου, θέση συγχρόνως απάσας τας δυνάμεις αυτού εις την διάθεσιν της Ελληνικής Κυβερνήσεως προς οιανδήποτε ενέργειαν τείνουσαν εις την εξυπηρέτησιν του σκοπού τούτου.

Η Πανεπιστημιακή Σύγκλητος αντιμετωπίζουσα ήδη και τα τοιαύτα ενδεχόμενα αισθάνεται βαθυτάτην λύπην, πλην με επεφόρτισεν όπως καταστήσω γνωστήν εις την ελληνικήν Κυβέρνησιν συμφώνως τω ψηφίσματι της Γενικής Συνελεύσεως των καθηγητών αμετάτρεπτον απόφασιν του Εθνικού ημών Πανεπιστημίου όπως υπέρ πάσαν άλλην σκοπιμότητα ή συναισθηματικήν προδιάθεσιν, θέση τον αγώνα του Κυπριακού λαού διά την εθνικήν αυτού αποκατάστασιν".

Στις 25 Μαΐου 1954 ο Πρύτανης του

Πανεπιστημίου Αθηνών Απόστολος Δασκαλάκης επέδωσε στους αντιπροσώπους της Εθναρχίας στην Αθήνα διακήρυξη του Πανεπιστημίου υπέρ του Κυπριακού λαού σε ειδική τελετή στην αίθουσα συνεδριάσεων της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου.

Η διακήρυξη την οποία παρέλαβε οι Ν. Κλ. Λανίτης έχει ως εξής:

"Προς τον Ελληνικόν Λαόν της Κύπρου.

Το Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον κατ' απόφασιν της Γενικής Συνελεύσεως των καθηγητών αυτού και της Πανεπιστημιακής Συγκλήτου αποστέλλει θερμόν χαιρετισμόν προς τον ένδοξον και ηρωϊκόν Ελληνικόν λαόν της Κύπρου, συγχαίρει αυτόν διά την αδάμαστον εμμονήν εις τα εθνικά του ιδεώδη και εκφράζει τον θαυμασμόν του διά τας θυσίας και τα δεινοπαθήματα υπέρ ελευθερίας, αίτινα τον κατέστησαν άξιον της ιστορίας του και εφάμιλλον των Ελλήνων προγόνων του, Συγχρόνως το εθνικόν Πανεπιστήμιον Αθηνών παρέχει εις τον λαόν της Κύπρου την διαβεβαίωσιν ότι τίθεται παρά το πλευρόν του εις τον αγώνα διά την υπεράσπισιν των εθνικών και δικαίων και των ανθρωπίνων δκκαιωμάτων του.

Το Εθνικόν Πανεπιστήμιον αναγγέλλει ότι αποστέλλει προς πάντα τα Πανεπιστήμια του κόσμου ψήφισμα, εις το οποίον εκτίθεται το δίκαιον προς αυτοδιάθεσιν του πολιτικώς ωρίμου και προηγμένου εις πολιτισμόν Ελληνικού λαού της Κύπρου, καταγγελλονται και κατά παραβίασιν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανελεύθερα μέτρα της αγγλικής κυβερνήσεως και ζητείται η ενίσχυσις σύμπαντος του Πνευματικού κόσμου προς δικαίωσιν του αγώνος των Κυπρίων. Συγχρόνως απευθύνει καταγγελίαν εις τα Ηνωμένα Εθνη και εις το Συμβούλιον των δικαιωμάτων του ανθρώπου παρά τη Ευρωπαϊκή Ενώσει του Στρασβούργου, διά τα μέτρα της αγγλικής διοικήσεως εν Κύπρω κατά της Ελληνικής παιδείας, αίτινα αποτελούν κατάφωρον παραβίασιν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και επάνοδον της ανθρωπότητος εις μεσαιωνικάς ιδέας καταδυναστεύσεως όλως απαραδέκτους διά τον σημερινόν δημοκρατικόν

κόσμον.

Τέλος διά ψηφίσματος σταλέντος εις την ελληνικήν Κυβέρνησιν διακηρύσσεται η αμετάστρεπτος του πνευματικού κόσμου της Ελλάδος απόφασις όπως αγωνισθή δι' όλων των μέσων προς απαλλαγήν εκ της ξένης κυριαρχίας και εθνικήν αποκατάστασιν του λαού της Κύπρου και δηλούται ότι το Πανεπιστήμιον Αθηνών εγκαινιάζει σήμερον τον αγώνα τούτον συν τη κατηγορηματική δηλώσει, ότι εκ της εκβάσεως αυτού, θέλουν επηρεασθή αι περαιτέρω μορφωτικάί αυτού σχέσεις μετά της Μεγάλης Βρετανίας.

Ελληνες της Κύπρου,

Ανήκετε εις την ενδοξοτέραν φυλήν του κόσμου, η οποία διά να διατηρήση τα εδάφη αυτά, τα οποία κατοικεί σήμερον, δεν έπαυσε να τα ποτίζη διά του αίματος της επί τρεις χιλιετηρίδας. Η γη την οποίαν κατοικείτε σήμερον, ανήκει εις σας μόνον, διότι οι πρόγονοι σας όλων των αιώνων της ιστορίας την ελάμπρυνον με το πνεύμα των και την εδόξασαν με τας υπέρ ελευθερίας θυσίας των. Είσθε τμήμα της Ελληνικής φυλής. Μετέχετε εις τας εκδηλώσεις του ελληνικού πολιτισμού, αφ' ότου υπάρχει ελληνικός πολιτισμός και λαμπρύνει διά της ακτινοβολίας του την ανθρωπότητα. Εχετε μετάσχει εις όλας τας δόξας και τα μεγαλεία, αλλά και εις όλας τας θυσίας και τας δοκιμασίας του Ελληνικού Έθνους διά μέσου τριών και πλέον χιλιετηρίδων.

Οσοιδήποτε ξένοι επιδρομείς και αν επέρασαν από την ηρωϊκήν νήσον μας, όσοιδήποτε δυνάσται και αν σας επέβαλον την εξουσίαν των, σεις ποτέ δεν επαύσατε να σκέπτεσθε και να ζήτε ως Ελληνες. Οι ξένοι δυνάσται σας διά να δικαιολογήσουν την καταδυνάστευσιν ενός μικρού και ενδόξου λαού εν πλήρει εικοστώ αιώνι, επέλεξαν να αμφισβητήσουν την ελληνικότητα σας. Αλλ' η ιστορία λέγει ότι ενώ τόσοι λαοί, λόγω των ξένων επιδρομών και εγκαταστάσεων απώλεσαν την παλαιάν φυλετικήν οντότητα ή μετήλλαξαν εθνικήν συνείδησιν και γλώσσαν, εμφανιζόμενοι σήμερον όλως διάφοροι εκείνου, το

οποίον ήσαν κατά τη αρχαιότητα, σεις διά μέσου επιδρομών και καταδυναστεύσεων τριών χιλιετηρίδων παρεμείνατε μέχρι σήμερον εις την Ελληνικήν γλώσσαν σας, την Ελληνικήν σας συνείδησιν και την κληρονομιάν των φυλετικών σας αρετών, το ακατάλυτον προπύργιον της Ελληνικής εθνότητος και ο άσβεστος φάρος του ελληνικού πολιτισμού εις την Μεσόγειον.

Ελληνικέ Λαέ της Κύπρου,

Το Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον των Αθηνών εγκαινιάζει από σήμερον, συμφώνως προς ομόθυμον απόφασιν της Γενικής Συνελεύσεως των καθηγητών του και της Πανεπιστημιακής Συγκλήτου, ενεργόν αγώνα προς άσκησιν του ιερού και απαραγράπτου δικαιώματος σας ελευθέρας ζωής και αυτοδιαθέσεως. Προβαίνει συγχρόνως προς υμάς εις την πανηγυρικήν διαβεβαίωσιν ότι θα συνεχίση τον αγώνα τούτον, έως ότου σας ίδη συμφώνως προς την εκπεφρασμένην διά δημοψηφίσματος θέλησιν σας απαλασσομένους της ξένης κυριαρχίας και επανερχομένους εις τας αγκάλας της ελληνικής σας Πατρίδος.

Ο Πρύτανης

του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ